

CREW på Lycksele bibliotek Liksjuon Girjjievuarkká

Hej! Bürest!

Iréne Norberg

irene.norberg@lycksele.se

0950-168 20

Lycksele kommun Liksjuon kommuvdna

Lappland

12 300 invånare

Sápmi - Samisk förvaltningskommun

Vårt bibliotek

Folkbibliotek mitt inne i centrala Lycksele
Biblioteksbuss som besöker hela kommunen
Skolbibliotek på högstadie- och gymnasieskolan
V8-biblioteken

Stärkta bibliotek 2021/2022: tillgänglighet

Tidigare år barn och unga, Urfolk

Prioriterade målgrupper 2021-2024

- Personer med funktionsnedsättning
- De nationella minoriteterna
- Personer med annat modersmål än svenska
- Barn och unga

- Andra grupper som ofta osynliggörs
- Studenter

11 personer fördelat på 7,2 årsverken

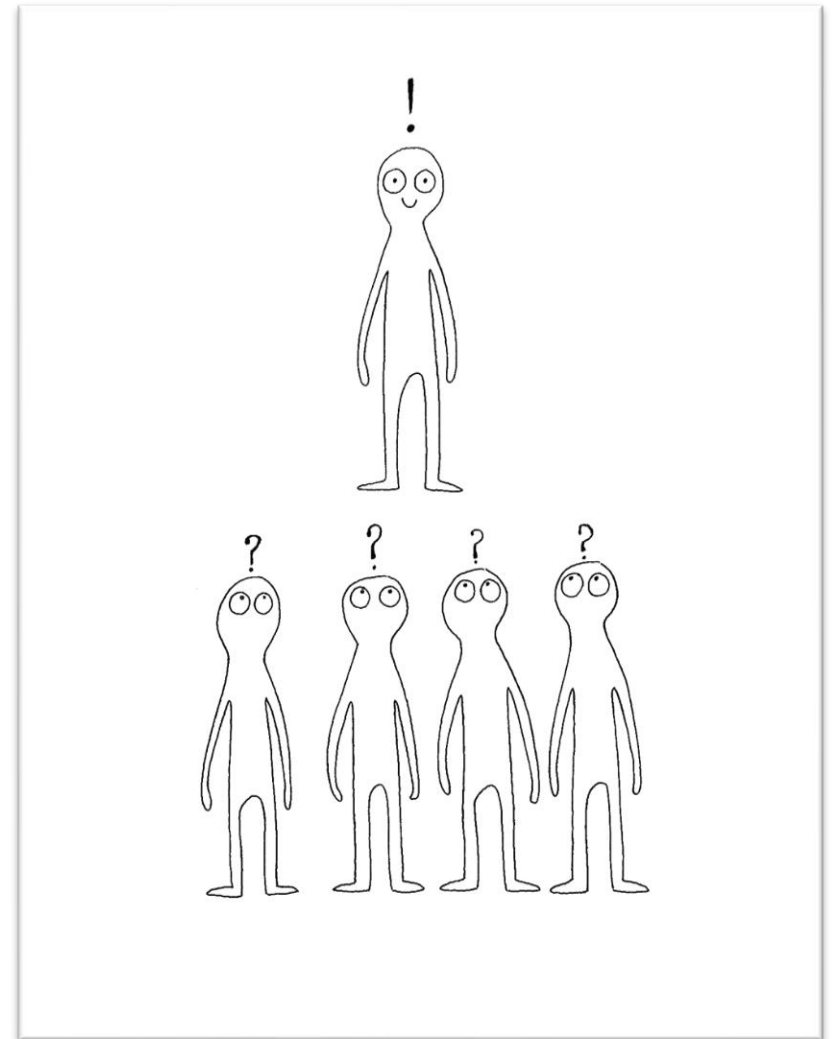
2,20	Bibliotekarie
1,50	Bibliotekarietjänst barn och unga
1,00	Digital handledare
1,00	Biblioteksassistent
0,75	Bibliotekarietjänst biblioteksbussen
0,25	Bibliotekarietjänst Mediapulsen (grundskolan)
0,50	Enhetschef

2008

Ett system som byggde på en arbetsgrupp som jobbat ihop länge.

Det fungerar – så länge som personalstyrkan är intakt.

Ingen strukturerad gallring...

Efter pensionsavgångar och nära nog en ny personalstyrka samt att en plan för gallring saknades var det här till slut läget på Lycksele bibliotek.

Vårt första möte med CREW

Vi fick chansen att komma på en inspirationsdag och workshop på Depåbiblioteket i Umeå 2019

En förkortad och delvis omarbetad version för svenska förhållanden av Håndbok i samlingsutvikling for bibliotek-CREW. Jeanette Larson
Oversatt og tilrettelagt for norske forhold av Jannicke Rögler,
Buskeruds fylkesbibliotek

Riktlinjer för gallring och medieplanering
med utgångspunkt från CREW-modellen

Översättning och bearbetning: Ingall Stenmark
Sveriges depåbibliotek 2020

Figur 1 CREW-modellen

 SVERIGES DEPÅBIBLIOTEK
OCH LÅNECENTRAL

Hur vi började

1. Anpassa dokumentet efter våra avdelningar
2. Att tillsammans i grupp bestämma våra riktlinjer

Likheter

Tro och livsfrågor

~~100~~ Filosofi och psykologi

Denna kategori innehåller filosofi, psykologi, parapsykologi, etik ~~och logik~~. Några ämnen är aktuella över lång tid, medan andra (som paranormala fenomen) kan vara triviala eller fokusera på innehåll som fort blir aktuellt.

~~133~~ Övernaturliga fenomen

10 / 3 / MUSTIE

Böcker som behandlar övernaturliga fenomen och som används mycket bör behållas tills de slits ut. Det är nödvändigt att ersätta förlorade titlar regelbundet då denna kategorin innehåller populära ämnen som häxeri, spådomskonst, drömtydning och astrologi. Högt bruk och slitage gör att avdelningen ständigt är i behov av förnyelse.

~~140~~ Filosofiska system

15 / 5 / MUSTIE

De flesta filosofiska verk blir inte föråldrade, och oftast är det inte lämpligt att bedöma denna litteratur utifrån låg cirkulation. Gallra utifrån intresse och användning men behåll ett urval av titlar som behandlar västerländsk och asiatisk filosofi. Gallra skolutgåvor som har litet bruksvärde, ~~fortsett för om biblioteket~~ ~~befinner sig i en skola~~. Gallra introduktionsverk som inte använts de senaste åren.

Likheter

Tro och livsfrågor

10 / 3 / MUSTIE

Denna kategori innehåller filosofi, psykologi, parapsykologi, etik. Några ämnen är aktuella över lång tid, medan andra (som paranormala fenomen) kan vara triviala eller fokusera på innehåll som fort blir aktuellt.

Etik

10 / 3 / MUSTIE

Byt ut slitna klassiker mot nya utgåvor. Gallra det som inte längre är av intresse. Var uppmärksam på olika etiska områden som inte längre är aktuella. Kontroversiella teman som dödshjälp, genteknologi och sexualitet bör följas upp ofta.

Filosofi

15 / 5 / MUSTIE

De flesta filosofiska verk blir inte föråldrade, och oftast är det inte lämpligt att bedöma denna litteratur utifrån låg cirkulation. Gallra utifrån intresse och användning men behåll ett urval av titlar som behandlar västerländsk och asiatisk filosofi. Gallra skolutgåvor som har litet bruksvärde. Gallra introduktionsverk som inte använts de senaste åren.

Likheter

Tro och livsfrågor [forts.]

Religion

10 / 3 / MUSTIE

Religiösa verk som Bibeln, andra heliga skrifter och introduktioner till världsreligionerna är verk med lång livslängd. Nya tolkningar och uppdateringar uppmuntrar till läsning.

Försök att ha nya och uppdaterade titlar inom varje religion som är representerad i ditt lokalsamhälle. Det bör ingå omfattande verk för de sex största världsreligionerna: buddism, kristendom, hinduism, islam, judendom och taoism. Var uppmärksam på att språkbruket kan ha blivit föråldrat, särskilt gäller det böcker som handlar om ceremonier och religiösa tankesätt. Behåll klassiker från kända teologer så länge de är populära och i gott skick. Gallra utgåvor som ersatts av nyare utgåvor.

Religion: Kristendom

Utöver riktlinjerna i kategorin Religion ovan, fokusera på uppbyggelselitteraturen snarare än de teologiskt tunga texterna.

Likheter

Tro och livsfrågor [forts.]

Övernaturliga fenomen

10 / 3 / MUSTIE

Astrologi / Det okända / Parapsykologi / Spådom / UFO

Böcker som behandlar övernaturliga fenomen och som används mycket bör behållas tills de slits ut. Det är nödvändigt att fortsätta ersätta förlorade titlar regelbundet då denna kategori innehåller populära ämnen såsom häxeri, spådomskonst, drömtydning och astrologi. Högt bruk och slitage gör att avdelningen ständigt är i behov av förnyelse.

Prioriterat hos oss

Några av våra allmänna riktlinjer:

- Lokalhistoria och kulturhistoria besvaras så länge som möjligt.
- Undvik gallring av material som passar på specialsamlingar även om det varit placerat bland annat material och/eller är dubblett. Överväg istället flytt till specialsamlingen och ev. magasinering. Se riktlinjer för respektive samling.
- Gallra tidigare utgåva när ny kommer, med undantag för viss kurslitteratur.
- På faktaavdelningen prioriterar vi lättillgänglig information framför allt för vetenskapliga texter.

Skillnader

Tro och livsfrågor

Religion

10 / 3 / MUSTIE

Religiösa verk som Bibeln, andra heliga skrifter och introduktioner till världsreligionerna är verk med lång livslängd. Nya tolkningar och uppdateringar uppmuntrar till läsning.

Försök att ha nya och uppdaterade titlar inom varje religion som är representerad i ditt lokalsamhälle. Det bör ingå omfattande verk för de sex största världsreligionerna: buddism, kristendom, hinduism, islam, judendom och taoism. Var uppmärksam på att språkbruket kan ha blivit föråldrat, särskilt gäller det böcker som handlar om ceremonier och religiösa tankesätt. Behåll klassiker från kända teologer så länge de är populära och i gott skick. Gallra utgåvor som ersatts av nyare utgåvor.

Religion: Kristendom

Utöver riktlinjerna i kategorin Religion ovan, fokusera på uppbyggelselitteraturen snarare än de teologiskt tunga texterna.

Skillnader

Samhälle

5 / 3 / MUSTIE

Detta fält omfattar ett vitt område av ämnen där en stor del av materialet har ett innehåll som är viktigt att hålla uppdaterat. Samlingen bör inkludera information som representerar olika synpunkter på kontroversiella frågor, och den bör vara exakt och opartisk. Om boken inte har ett historiskt perspektiv är den snabbt föråldrad på den här avdelningen.

För böcker som främst används som kurslitteratur så gallras den när ny utgåva finns. Sätt föregående upplaga i magasinet om efterfrågan som kurslitteratur är stor.

Folkliv

30 / X / MUSTIE

Mycket av det här materialet är till sitt innehåll historiskt och kan därför vara av intresse lång tid efter utgivning. Böcker som står här kan innehålla information och beskrivningar som inte är så lättillgängliga på annat håll och därför behåller vi dem längre även om de inte varit nyligt utlånade och/eller faller på MUSTIE-kriterierna.

Kulturhistoria

Skillnader

Samhälle

5 / 3 / MUSTIE

Detta fält omfattar ett vitt område av ämnen där en stor del av materialet har ett innehåll som är viktigt att hålla uppdaterat. Samlingen bör inkludera information som representerar olika synpunkter på kontroversiella frågor, och den bör vara exakt och opartisk. Om boken inte har ett historiskt perspektiv är den snabbt föråldrad på den här avdelningen.

För böcker som främst används som kurslitteratur så gallras den när ny utgåva finns. Sätt föregående upplaga i magasinet om efterfrågan som kurslitteratur är stor.

Folkliv

30 / X / MUSTIE

Mycket av det här materialet är till sitt innehåll historiskt och kan därför vara av intresse lång tid efter utgivning. Böcker som står här kan innehålla information och beskrivningar som inte är så lättillgängliga på annat håll och därför behåller vi dem längre även om de inte varit nyligt utlånade och/eller faller på MUSTIE-kriterierna.

Studenten

Skillnader

Samhälle

5 / 3 / MUSTIE

Detta fält omfattar ett vitt område av ämnen där en stor del av materialet har ett innehåll som är viktigt att hålla uppdaterat. Samlingen bör inkludera information som representerar olika synpunkter på kontroversiella frågor, och den bör vara exakt och opartisk. Om boken inte har ett historiskt perspektiv är den snabbt föråldrad på den här avdelningen.

För böcker som främst används som kurslitteratur så gallras den när ny utgåva finns. Sätt föregående upplaga i magasinet om efterfrågan som kurslitteratur är stor.

Folkliv

30 / X / MUSTIE

Mycket av det här materialet är till sitt innehåll historiskt och kan därför vara av intresse lång tid efter utgivning. Böcker som står här kan innehålla information och beskrivningar som inte är så lättillgängliga på annat håll och därför behåller vi dem längre även om de inte varit nyligt utlånade och/eller faller på MUSTIE-kriterierna.

Gallra!

Steg 3: Genomföra gallringen

Var är vi nu?

Vi har gallrat $\frac{3}{4}$ av faktaboksavdelningen för vuxna.

Mål att ha gallrat igenom hela beståndet för vuxna innan årsskiftet.

Nästa steg: Skapa rutiner för fortsatt gallring

- Gallra lite varje dag
- Månadsvis
- Kvartalsvis
- Årlig översyn och värdering

Införliva barn- och ungdomsavdelningarna

Bli inte avskräckta

Vad är vinsterna?

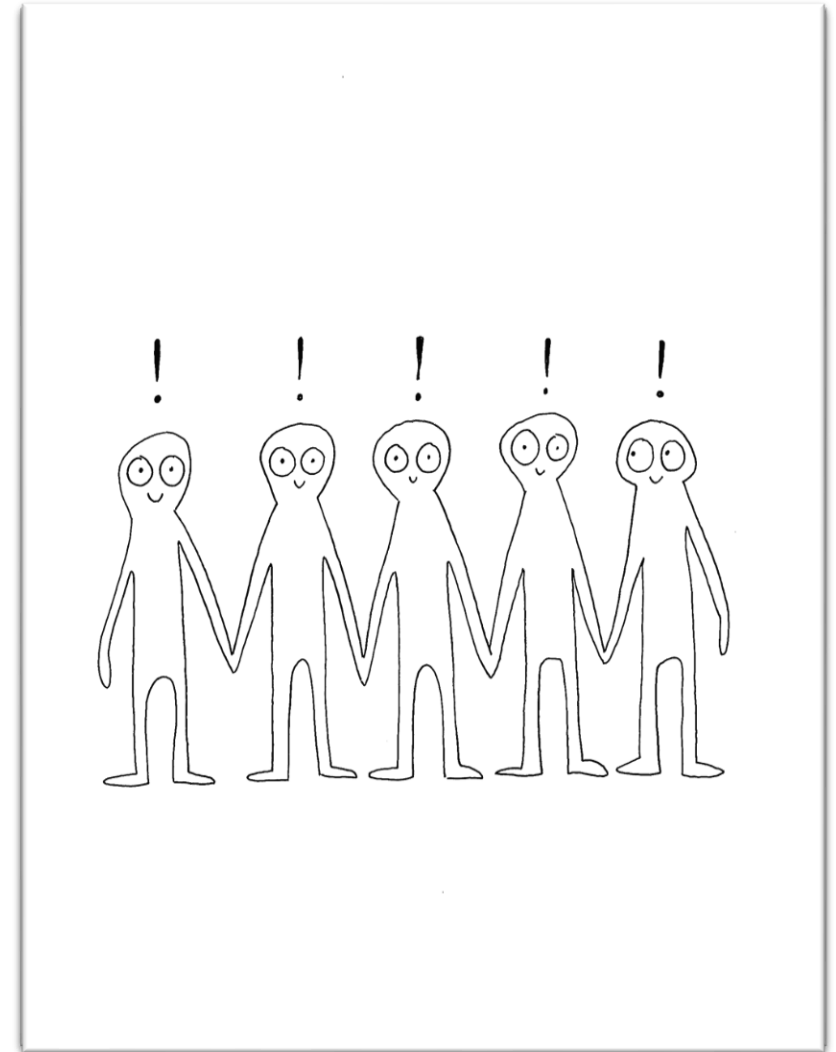
Vi hjälps åt

Alla är inblandade i gallringsarbetet

Vi har en samsyn på vårt bestånd och vinsten i att gallra

Fortfarande ett mått av personlig tolkning

”Biografier som var väldigt omtalade när de kom och som fortfarande kan vara av intresse sparas.”

Mod

CREW har hjälpt oss att formulera nya sanningar

- Det är bättre att vi saknar böcker på ett visst ämne än att vi har böcker med felaktigt innehåll.
- Gallring innebär att vi gör mer med de böcker som vi faktiskt behåller.
- Vårt uppdrag är inte att behålla så många böcker som möjligt utan att behålla rätt böcker!

Exempel

Om jag gallrar de
här så finns det ju
inget kvar på
avdelningen!

Exempel

Geografiavdelningen

Exempel

Geografiavdelningen 5 / 3 / MUSTIE

Gått från 20 fulla hyllmetrar till 11 med mycket luft.

Läge att ta med detta i mediaplaneringen.

Nya insikter

Olika användning av olika avdelningar – vad fyller böckerna för funktion?

1. Avdelningar med nöje och underhållning i fokus
2. Avdelningar med information i fokus
3. Avdelningar med material som inte lånas mycket men som vi ska ha

Målgrupper

Gallra material som lånas mer men till förmån för att material vi ska ha syns bättre.

1. Prioriterade målgrupper
2. Särskilda målgrupper i Lycksele – känna sina besökare

Exempel

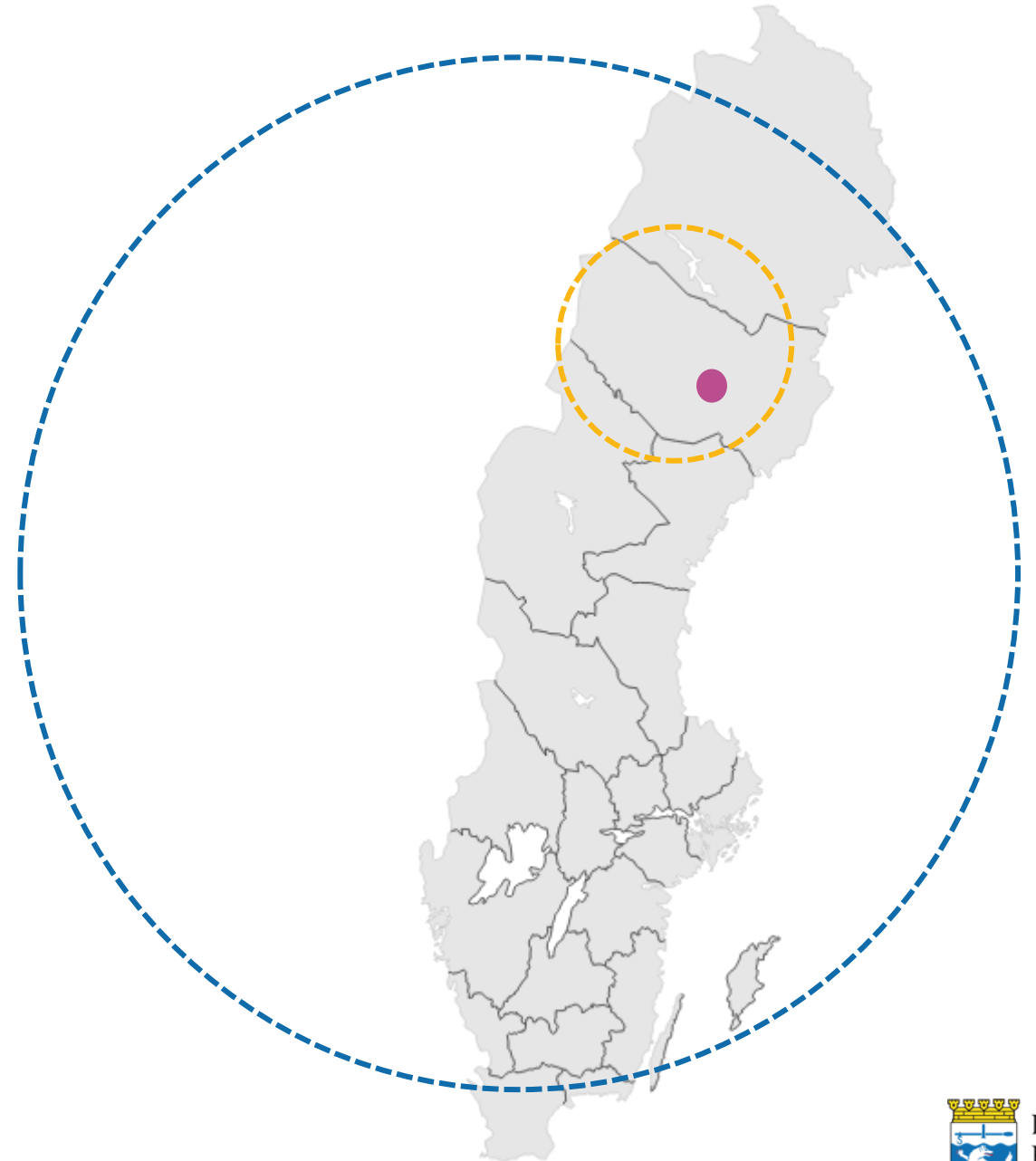
Samisk litteratur

- Prioriterad målgrupp
- Förvaltningskommun
- Kolonialt material

Delat bestånd

1. Hos oss i Lycksele
2. V8-samarbetet
3. Fjärrlån och Depåbiblioteket

Iréne Norberg

irene.norberg@lycksele.se

0950-168 20

LYCKSELE
KOMMUN
LIKSIJUN KOMMUVDNA

<http://www.lycksele.se/>